

Frontal

Frontal

Títol: Fronteres. Línia de Tall

Dates: del 4 de desembre de 2021 al 27 de març de 2022

Lloc: Sala d'Exposicions l'Escorxador

Inauguració: divendres 3 de desembre, a les 19 h

Organitza: Ajuntament de Figueres – Cultura i Museu de l'Empordà

Col·laboren: Generalitat de Catalunya – Departament de Cultura i Diputació de Girona

Col·laboren amb les activitats: Cineclub Diòptria i Nau Còclea

Formem part de: Xarxa de Museus de les Comarques de Girona i Xarxa de Museus d'Art de Catalunya

Més informació: www.museuemporda.org
infome@museuemporda.org
972502305

Projecte curatorial a càrrec de
Fina Duran i Jordi Tolosa

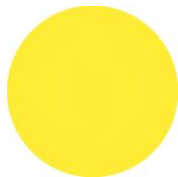
Artistes

Félix Blume
Joan Fontcuberta
Núria Güell
Marco Noris
Marina Núñez
Mireia Sallarés
Alba Sotorra
Susoespai

Les fronteres no
són l'est o l'oest,
el nord o el sud
sinó d'on l'home
se situa davant
un fet.

Henry David Thoreau

CONCEPTE DE L'EXPOSICIÓ

L'exposició "Fronteres. Línia de tall" parla del no-sentit de les línies divisòries, del dolor dels murs que ens separen, de la relativitat dels nostres cossos que ben sovint utilitzem com a frontera davant l'altre, dels paisatges de les nostres limitacions i també de les fronteres que el nostre entorn ens imposa.

Siguin quines siguin les seves característiques, les fronteres es poden considerar com a "origen" i "fi" de les identitats i de les relacions, sovint conflictives, que s'estableixen a partir de les línies de tall que generen. La mostra qüestiona aquesta visió simplista de confrontació entre uns i altres, per tal de mirar de trobar punts de comunicació entre persones, i entendre la diversitat com a part d'un conjunt, o conjunts, i no com a allò que s'oposa a l'altre.

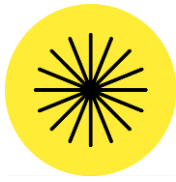
L'exposició també pretén reflectir altres fronteres, potser menys evidents, però igual de certes. Les que existeixen dins nostre, generades per nosaltres mateixos, moltes vegades causants de dolor i patiment, i que ens impedeixen relacionar-nos amb l'altre. Les fronteres que sense ser físiques marquen un tret discriminatori, una "mancaça" envers el grup al qual pertany.

Per tractar aquestes línies divisòries físiques i mentals, **Fina Duran i Jordi Tolosa**, comissaris de la mostra, han seleccionat obres de set artistes a partir de diversos formats com el vídeo, la instal·lació, l'escultura o la fotografia. S'acompanya també d'un peça realitzada per **Susoespai**, que inclou persones que han traspassat fronteres mentals i expressions artístiques que van més enllà de l'exposició.

La selecció d'artistes intenta també superar les línies de gènere tot buscant la paritat en la composició de la mostra.

A large, solid yellow circle is centered on a white background. The word "ARTISTES" is written in bold, black, uppercase letters across the middle of the circle.

ARTISTES

FÉLIX BLUME

IRON MEMORY, 2017

Escultura sonora. Altaveus de contacte sobre planxa d'acer
Amb la col·laboració d'Andrés Blume

De qui ens protegeixen els murs?

Una barricada metàl·lica de la policia. Una composició realitzada mitjançant enregistraments de camp reproduïts per mitjà d'altaveus. Condensant moltes de les idees de tota l'exposició, des dels catastròfics monuments de l'avantguarda nacionalista fins a l'energia amorfa i sònica, es va transformar lentament del romanticisme residual del futurisme indígena de principis del segle XX a la desincorporació del segle XXI, aquesta peça porta tot això en una escultura de so rovellat. Una barricada de la policia de metall es col·loca a l'entrada de l'espai del museu. Un so silenciós, com un bronzit, s'agita en la seva superfície i lentament comença a transformar-se en un ritme clar de pedres que es colpegen juntes.

Això pot ser una reivindicació, però ¿d'on ve? No està dins, ni fora de la monumental xapa de metall, sinó més aviat l'objecte mateix que es sacseja amb els sons de la protesta. Una molècula de so històric habita a la superfície del metall.

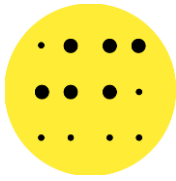
L'artista francès Félix Blume, que viu a la ciutat de Mèxic durant els últims anys, va utilitzar micròfons de contacte per gravar els sons dels manifestants que colpejaven pedres contra una barricada policial. Això va tenir lloc durant les últimes manifestacions contra les reformes energètiques a Mèxic el 2013.

A continuació, va editar i va transformar el material per crear una escultura de so utilitzant un sistema especial d'altaveus vibrants (anomenat excitadors), el que ens porta una vegada més a la idea del cos inquiet, el passat enterrat que ronda el present i l'acte de sentir. Què és l'amplificació? Què és un objecte de so? O el que és més important: què poden fer aquests dos components clau del discurs acústic i sonor en un paisatge social turmentat per l'amnèsia?

felixblume.com

Carlos Prieto

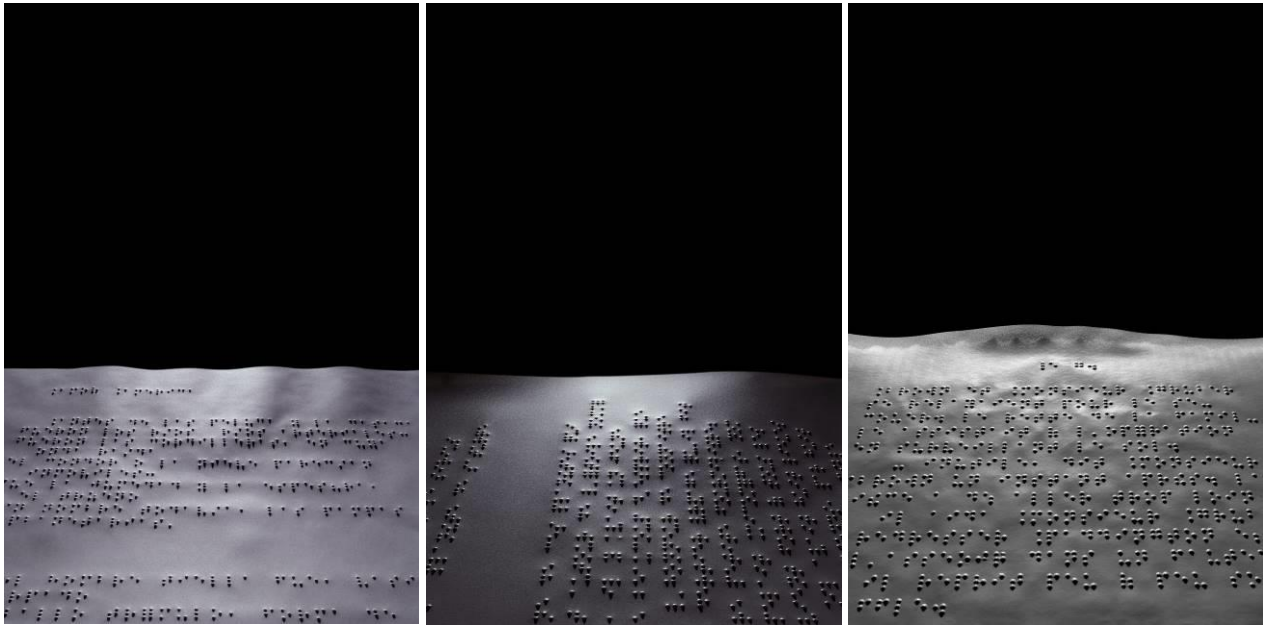

JOAN FONTCUBERTA
SEMIÓPOLIS, 2017

Ell no ho pot veure, però tu no ho pots llegir. On és la diferència?

El text com a fet definitori de “territoris” que ja no s’articulen sobre l’experiència de l’espai sinó sobre l’abstracció de codis de representació. O sigui: sobre models culturals. L’escriptura Braille mobilitza la percepció tàctica i per tant simbolitza la dimensió de relleu, orogràfica, essència del paisatge. Vertigen borgesiano: paisatges encriptats, per tant il·legibles per al que veu (desconeix el codi) com per l’invident (impedit per la superfície llisa). Només la seva aliança resol la “ceguesa”.

www.fontcuberta.com

NÚRIA GÜELL

APÀTRIDA PER VOLUNTAT PRÒPIA, 2015-2016

Col·lecció Museu d'Art Jaume Morera, Lleida

Dipòsit de la Col·lecció Nacional d'Art Contemporani, 2018

La identitat de cada persona, la fixa l'Estat?

La nacionalitat es concep com la qualitat que infon a una persona el fet de pertànyer a una comunitat nacional organitzada en forma d'Estat. El projecte sorgeix de la meua desidentificació amb l'estructura Estat-nació i del meu rebuig a la nacionalitat com a construcció identitària imposada.

Vaig sol·licitar a diverses institucions estatals renunciar a la meua nacionalitat adquirint l'estatut d'apàtrida, petició que em va ser denegada sense argumentació. En resposta a aquesta negativa, vaig encarregar a una advocada un informe basat en la legislació espanyola el qual va revelar que només està contemplada la pèrdua de la nacionalitat com a càstig imposat per l'Estat, i en cap cas la possibilitat que una persona pugui renunciar a tenir nacionalitat.

Partint de l'Article 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans, segons el qual «tots els éssers humans naixem lliures», vaig encarregar a l'advocada un segon informe per saber si, a través del dret d'autodeterminació, podia renunciar a la nacionalitat. La investigació va revelar que aquest dret només està contemplat com un dret col·lectiu en vies de la creació d'un nou Estat o nació, és a dir, que aquest dret només permet reproduir la mateixa estructura.

Després d'un any i mig, el Ministeri de Justícia m'ha notificat que la petició és inviable: el marc legal vigent no preveu que hi pugui haver persones sense nacionalitat per voluntat pròpia. És a dir, tota persona ha de pertànyer obligatòriament a un Estat. I encara que l'Estat no permeti renunciar-hi, si es reserva el dret d'expulsar.

www.nuriaguell.com

MARCO NORIS

TERRITORIS IMPOSSIBLES, 2020

Qui delimita la frontera sobre l'espai?

En aquests últims quatre anys, vaig treballar el paisatge com a escenari i com a frontera, però sempre des de la comoditat i la distància del taller. Va ser llavors la necessitat d'una experiència directa, de ficar-me en joc i confrontar amb la realitat sense filtres el que em va empènyer a escriure "A frontera".

El projecte preveu recórrer a peu tota la frontera hispanofrancesa del municipi de Girona i fer una petita peça a oli per cada un de les 198 mugues que marquen el confí. No es tractarà d'una documentació visual de les mugues (la seva catalogació fotogràfica d'altra banda ja ha estat realitzada), com d'un enregistrament emocional de l'entorn, segons les condicions geogràfiques i ambientals que es puguin donar. Per aquest motiu, l'extrema connexió amb l'entorn i amb el moment present que permet la pintura pleinairista, és un element fonamental perquè el projecte adquireixi un fort valor experiencial. En aquest sentit, les peces no són l'objectiu del viatge: l'experiència mateixa és l'objectiu, l'experiència de fer i ser frontera, la introspecció d'un llarg camí en la naturalesa, el viatge i les seves dificultats. Pintar peces com fossin marcadors i caminar ajuntant punts al llarg de la frontera, com en equilibri en aquesta línia invisible que divideix en dos el que és un, és fer visible l'invisible, desplegant així un nou escenari de la memòria.

Marco Noris

www.marconoris.com/es/

MARINA NÚÑEZ
FLUYE LA CARNE, 2015
Vídeo (2')

El cos és la nostra closca-frontera que ens allunya dels altres?

Marina Núñez representa en les seves obres éssers diferents, aberrants, monstruosos, els que hi ha al marge o en contra del cànon. Els cossos anòmals que poblen els seus quadres, infografies o vídeos ens parlen d'una identitat metamòrfica, híbrida, múltiple. Recrea una subjectivitat desestabilitzada i impura per la qual l'alteritat no és una cosa aliena, sinó que constitueix bàsicament a l'ésser humà.

www.marinanunez.net

MIREIA SALLARÉS

EL MEU VISAT DE MODEL, 2005

Vídeo (16' 51")

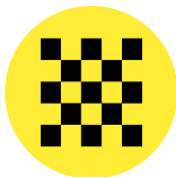
La mentida sobre allò que som, sempre que s'ajusti a l'oficialitat, es pot convertir en veritat?

Mireia Sallarès viatja a EUA, on coneix a Zaloa, amb un visat a punt d'expirar. Coincideixen, doncs, a Nova York, Zaloa - obligada a buscar recursos per construir una professió amb la qual poder aconseguir un visat de residència- i Mireia, acabada d'arribar amb la intenció d'escriure un guió cinematogràfic.

El resultat és aquest documental sobre com la cambrera basca aconsegueix el visat de model sense haver-ho estat mai. De fet, sobre com ho fa sense disposar de les aptituds físiques que podrien fer més versemblant la història. Junes construeixen un personatge, una identitat falsa per Zaloa que els permetrà, a ella eludir els obstacles que li brinda el sistema de tramitació de visats nord-americà, i l'artista ordir una crítica al sistema legal, narrant la història verídica d'una mentida de model.

www.mireiasallares.com

ALBA SOTORRA

QATAR. THE RACE, 2011

Vídeo (56')

Mons diferents, cultures diferents, cal que dibuixem fronteres?

Qatar és el país amb l'economia de més ràpid creixement: les carreteres tallades al desert connecten el vell món amb la nova realitat. Com els gratacels creixen a tot arreu, milers de treballadors de tots els orígens són atrets per la febre de l'or negre. "Qatar: la cursa" segueix la trajectòria personal d'un expatriat occidental que és responsable de la construcció d'una central elèctrica monumental, i un empresari qatarià que supervisa l'entrenament dels seus camells per a una gran carrera internacional. L'escenari il·lusori en què tots dos actuen aclareix el destí de la humanitat en la carrera.

www.albasotorra.com

SUSOESPai

LA PRÒPIA MENT COM A FRONTERA, 2011

Vídeo (10')

Som el que els altres ens defineixen?

Espai de documentació on es recull l'experiència duta a terme pel col·lectiu Susoespai, creació i salut mental sobre el tema de Fronteres, dirigit per Fina Alert i relacionat amb els artistes i la temàtica de l'exposició.

www.susoespai.org

ACTIVITATS RELACIONADES

LLOC, LLUNY, LLAR

Caminada com a proposta de pràctica artística: l'art com a cartografia de l'existència.

Dilluns 6 de desembre, a les 10 h

Recorregut: de la Sala d'Exposicions l'Escorxador al Centre de Creació Contemporània Nau Còclea (Camallera)

Més informació: www.museuemporda.org

Amb la col·laboració de Nau Còclea

VISITA L'EXPOSICIÓ AMB ELS COMISSARIS

Dijous 16 de desembre i 17 de febrer, a les 19 h

FRONTERES. QUIN ÉS EL LÍMIT?

Taula rodona, amb Anna Punsí (periodista), Martín Correa (antropòleg), Cristina Masanés (periodista i escriptora) i Karim Sabni (activista social).

Dijous 27 de gener, a les 19 h

Auditori els caputxins

Reserves a <https://museuemporda.koobin.com/>

*Activitat amb interpretació a la llengua de signes amb reserva prèvia a infome@museuemporda.org

EMPI, UTOPIES ASSOLIBLES

Existeix la possibilitat de construir un EMPI (El Millor País Imaginable)? Els reptes que planteja aquest recorregut per l'exposició interpel·len els i les visitants més joves sobre si una utopia pot fer-se realitat.

- EMPI en família

Activitat per a família amb infants a partir de 6 anys.

Dissabtes 15 de gener, 12 de febrer i 19 de març, a les 16 h

- EMPI per a centres educatius

Nivell educatiu: alumnat de secundària (1r i 2n cicle)

Reserves: www.museuemporda.org/reserva/

EL RETORN: LA VIDA DESPRÉS DE L'ISIS

Documental dirigit per **Alba Sotorra**. L'obra segueix el recorregut de dues dones que, després d'abandonar Estat Islàmic, intenten tornar als seus països d'origen.

Dimecres 9 de març, a les 20.30 h

La Cate – Sala Toni Montal

Amb la col·laboració de Cineclub Diòptria

Amb motiu del Dia Internacional de les Dones

Més informació i reserves a www.museuemporda.org